

καὶ νοιώθοντας μαζί ὅλη τὴ δική του τὴν ἀδυναμία, γιὰ ἓνα τέτοιο γιγαντέσιο ἔργο, μονολογεῖ ἀπαράλλαχτα ὅπως ὁ πρίγκιπας τῆς Δανίας.

Κι' ἐδῶ εἶν' ἡ τραγωδία τῶν διανοουμένων. Ἐδῶ εἶν' κι' ἡ ἐξηγήσις γιὰ τὴν ἀπελπισμένη τους κραυγή. Καὶ μὴπως πρὶν νὰ ξεσπάσει ἡ κραυγὴ αὐτή, καθέννας ἀπὸ σᾶς, πού λίγο ἢ πολὺ ἀνήκετε στὸ πνεῦμα, δὲν αὐτοάντηκε μέσα του νὰ ραγίξει τὴν καρδιά του ὁ πόνος, ὁ πόνος γιὰ τὸ κάθε τις πού ὕψωσεν ὁ ἄνθρωπος στὸ βαρὺ καὶ δύσκολο ἀνηφόρισμά του στὴν κορυφὴ τῆς ζωῆς; Μήπως ὅλοι σᾶς, ὡς ἄνθρωποι τοῦ πνεύματος, τὴ στιγμὴ, πού τὴν ἀκούσατε τὴν κραυγὴ αὐτή, δὲν βρήκατε μέσα της κάποιον γνώριμον ἀντίλαλο ἀπ' τὴ σπηλιὰ τῆς ψυχῆς σας; Μήπως δὲν τὸ γνωρίζατε, —ὡς εἰσεῖς πού ὁ πρῶτος κι' ὁ πῶς τρανὸς σας ἔρωτας, —ὁ πόθος εἶναι νὰ πλευρώνουν τοὺς ὅμους σας κάποια φτερά — τὸ βάρος ὅλο τοῦ πραγματικοῦ νὰ σᾶς πνίγει τὰ στήθεια, μὴπως δὲν μισήσατε ἐτῶν δυνατῶν τὴν καταφρόνησι τῆς ψευτιᾶς καὶ τῆς ὑποκρισίας τὴν κυριαρχία, τῆς ἀδικίας τὸν θρίαμβο τὸν δόρυδαρο, τὸν ζυγὸ τοῦ βρώμικου τοῦ χτήνευς, τὸν πρόστυχο θόρυβο τῶν ἀρχόντων τοῦ κόσμου τούτου; Μήπως ποτέ σας, —ὡς ἂν ὑπάρχει μέσα σας κάτι ἀγνὸ καὶ παρθένο, ἂν κάποια ἱερὴ συνείδησις φουσκῶνει κάποτε τὰ στήθεια σας ἀπὸ θυμὸ, —δὲν ἐννοιάσατε νὰ σᾶς θερμαίνει τὴν ψυχὴ ὁ πόθος ὁ τρανὸς τῆς ἐκδίκησης γιὰ τὸ ταπεινωμένο, τὸ καταφρονεμένο πνεῦμα;

Καὶ τώρα πού τὰ Μίση στέλνουν τοὺς ἀνήμερους τοὺς βοριάδες τοὺς στοὺς εἰρηνικούς κάμπους τῆς ζωῆς, κάποιον, πού αἰστανθήκανε πολὺ, ξεφωνίζουν. Κι' εἶν' ἡ κραυγὴ τους σπῶρασμα καρδιάς, πού ὁ πόνος τὴν ἐράγισε. Καὶ ἡ κραυγὴ τους μεστωμένη εἶν' ἀπὸ ἱερὴ στοργὴ πρὸς τὸν συνολικὸν ἄνθρωπο, πρὸς τὸν ἀδικημένον αὐτὸν θεὸ μάρτυρα. Πρὸς τὸν ἀνθρωπο πέρα κι' ἀπάνω ἀπ' τὰ σύνορα πού σταίνουν οἱ γίλιοι δεσμοί, οἱ πατρίδες, οἱ πολιτείες, οἱ τάξεις. "Α! εἶστο! ὁλότελα ἀναίσθητοι, ὅταν ὁ πόνος τους δὲν ἀντιλαλεῖ μέσα στίς καρδιάς σας τὰ βάθη!

Γιατί τότες ποιά εἶν' ἡ σχέσις σας μὲ τὸ πνεῦμα τὸ εἰρηνόφρο; Ποιά εἶν' ἡ παράδοσις πού συνεχίζετε, ποιά εἶν' ἡ κληρονομία πού ἤρθατε νὰ διαφραντίσετε;

"Ἡ ἰλὴ, ὅπου κι' ἂν εἶν' ἡ θέσις της, στὰ θυμὰ εἶτε στὰ χαμηλότερα κοινωνικὰ σκαλοπάτια, οἴχηκεν ἄγνοια νὰ συντοίμει ὅλα, ὅσα σᾶς ἀφῆκαν, κληρονομία ἰεοῦ, οἱ Λάο Τσέ, οἱ Βουῖδες, οἱ Σωκράτες, οἱ Χριστοί. Ὁ χτηνάνθρωπος ζητεῖ νὰ διαγωνίσει βάρβαρος τίς ἀξίες, πού σᾶς τίς ἀφῆκαν, θησαυρὸ κοινὸ, αἰώνων πόλεμοι, μὲ τοὺς δυὸ ἄπορους κόσμους, μὲ τὸν κόσμο τὸν γύρω καὶ τὸ μέσα, πού ἔστησαν καὶ στένουν τοῦ ἀνθρώπου οἱ Μοῖρες, στὸ βαρὺ του πέρασμα.

Θ' ἀφήστε νὰ διαγωνιστοῦν τὰ ἱερά σας, —εἴτε θὰ γυμνώσετε κι' ἐσεῖς τὸ σπῆθι τοῦ ἱεροῦ λόγου καὶ θὰ τραβήξετε μπροστά, ὅχι νὰ διαφραντίσετε ὅ,τι μεγάλο καὶ ὠραῖο κι' ἀγνὸ σᾶς δώκαν οἱ αἰῶνες, μὰ γιὰ ν' ἀνοίξετε πῶς εὐκόλα τὸ δρόμο στὸ τυφλὸ πλῆθος καὶ νὰ τ' ὀδηγήσετε πῶς εὐκόλα καὶ πῶς γοργὰ ν' ἀποτελειώσει τὴν καταστροφὴ;

Εἴτε διχογνωμώντας ἀτέλειωτα, θὰ σέρνεστε ἀναποφάσιστοι κι' ἀνήμεροι, μακριὰ ἀπ' τὴ ζωὴ ὡσπου

ἡ ἀμφιβολία νὰ σκοτώσει μέσα σας κάθε πίστη καὶ κάθε πόθο ἐκδίκησης καὶ θὰ ξεχάσετε ὁλότελα τὸ παράδειγμα τοῦ σαικισηρικοῦ ἥρωα, πού ἔστω γιὰ μιὰ φορὰ μπόρεσε νὰ ἐκδικήσει τὸ πανανθρώπινο πνεῦμα;

ΣΤ. ΚΑΝΟΝΙΔΗΣ

TAXEI TO EMPORIO

ΣΤΟΝ κ. ΧΡΙΣΤΟ ΠΕΡΣΑΚΗ

Στοὺς πέντε ἀνέμους ἡ σπορά. Ἡ γῆ λὲς καὶ δὲν ἠθέλει γὰρ τὴ δεξιῇ γέτος. "Ἐνα δάκρυ βορροῦλας, μιὰ δροσοσταλίδα δὲν καθύσκει ἀπ' τὰ βουρκομένα σύννεφα τ' οὐρανοῦ καὶ τὰ σπαρτά πρωτοῦ καλά - καλά μεσιώσουνε εἶχανε ξεραθεῖ. Μερικά ποὶ προσιτίζανε δῶ κι' ἐκεῖ εἶχανε τὴν καρδιά τους σκοιλήκει. Καὶ μονάχα οἱ κεκλιμέναι θρασομαρούσανε στὰ βράχια.

Οἱ Πευκοβουνιώτες, πού ὅλο τὸ ἔχει τους τὸ εἶχανε στὴ διάθεσι τοῦ Θεοῦ, χτυποῦσανε τὸνα χέρι τους σι' ἄλλο μ' ἀπελπισία. Τὰ χεῖλια τους σὰ νὰ τρεμουλιάζανε κάτου ἀπὸ μιὰ βαρεὶά κατάρρα. Καὶ τὰ βλέμματά τους, πότε ἀργεμένα καὶ πότε ἱκετευτικά, θωροῦσανε πέρα τὰ γκρίζα συννεφάκια πού ἀρμενίζανε κατὰ τὴ δύση, χωρὶς νὰ φέροντε ὡς τόσο τὴ βορρῇ.

"Ἐτσι σκεδὸν εἶχε φανεῖ τὸ χιρόπωρο κι' ἔτσι περτοῦσε βαρύνοντα ὁ χειμῶνας. Τὸ μελισσοχόρι κι' ἡ ἀργάμπελη, ὁ κισσὸς κι' ἡ καλοκαιριάτικη περιπλοκάδα, γέροντε, σκεδωμένα χέρια μὲ γαντιασμένα δάχτυλα, στὰ δυσμικὰ μέρη τῶν οὐσιῶν. Κάτου, σ' ἓνα παράθυρο δεξιά, μιὰ γλάστρα βασιλικῆς ἡ δούλομου. Στὴ γῆ ὅμως οὔτε χορταράκι. Καὶ τὰ ζωντανὰ τοῦ κάκου ψάχνανε στὰ χέρσα, τοῦ κάκου ψάχνανε στίς ρεματιές. Ρέβαινε σὰν τὸν καρπὸ πού τὸν ἔτρωγε τὸ σκοιλήκει.

Τὸ νοιώθαιε γιὰ γιὰ καλὰ οἱ Πευκοβουνιώτες πῶς γέτος ἡ σπορά εἶχε πάει κατὰ διαβόλου. Μήτε γιὰ χειρόβολο δὲ θὰ πιάνανε. Καὶ ζητάγανε ἀλλοιῶς νὰ βολέψουνε τὴν περίστασι.

Οἱ περισσότεροι τραβοῦσανε πουργὸ κατὰ τὸ δάσο νὰ κάνουνε πενήντα — ἐκανὸ ζύγιο ξέλα, κορηὰ, μὴν τοὺς κόψει κανένα πρωτόκολλο ὁ δασικός. Καὶ τὸ δεῖλι πάλε κρυφὰ νὰ τὰ περάσουνε στὴν πολιτεία. "Ἐνας-δυὸ πού εἶχανε ζωντανὰ στὴ γέννη, προσπαθοῦσανε νὰ τὰ θρέψουνε μὲ σπασμένα ἐλιοποικονισα πού ἀγοράζανε ἀπὸ τὸ λιοτριβί. "Ὅσοι ὅμως εἶχανε ἀπῆρα σπουργίτια νὰ ταῖσουνε, νοιώθαιε πῶς ἔπρεπε τὴν ἀνάγκη νὰ ἐργαστοῦνε μὲ κάθε τρόπο, ἔστω καὶ ἂν ξεροζώντανε σέρριζα τὰ δέντρα τοῦ γειτονικοῦ χωραφιῶ.

"Ἐνας ἀπ' τοὺς τελευταίους κι' ὁ Κωτοῦς ὁ Κοκκιναῖς. Αὐτὸς δὲν εἶχε μόνο τὴ σπορά κατὰ διαβόλου, δὲν εἶχε τὰ γιδροπόδατα τοῦ λίκου τὸ σόμα. Πέντε ἄπλερα σπουργίτια, πέντε σόματα πειρασμένα περιμέναγε ἀπ' αὐτὸν τὴν τροφή. Κι' ὁ ἄμοιος ὁ Κοκκιναῖς, σὰν τὸ ζαλισμένο ἀπ' τὸν ἥλιο ἀργίμι, ἔτρεχε πῶς σὺ δάσο καὶ πῶς στὴν πολιτεία, ὅλα νὰ τὰ βολέψει.

"Ἐνα δεῖλι φάνηκε χαρούμενος ν' ἀνηφορίζει τὸ φρεϊδετὸ μονοπάτι. Ἀπ' τὸ πρῶτ' ὅ,τι ἔβλεπε ὅλοι πῶς ὁ

Κοκκινιάς είχε πάει στον Πειραιά, και τώρα κάτι καλό προσπαθούσανε να ξεχωρίσουνε στη χαρούμενη όψη του.

— "Ε! πατριώτη Κώτσο, τί ματιάτα φέρνεις ; τὸν ρωτήσανε.

Στὴν ἀρχή, — λέξη. Ποῦ ξέρεις ἂν δὲν τοῦ πέρασε τὴ δουλειά. Μὰ ὅποτε, σιγά-σιγά, ξεθάρεψε και μὲ σκεπασμένα λόγια τοὺς διηγήθηκε τὸ και τό, πὼς κάποιος κομπάρzos του ποῦ δοῦλενε σὰ θαπόρια τοῦ εἶπε νὰ μαζέψει χλωρὰ κουκουνάρια ἀπὸ τὰ πεῦκα και τὰν τοῦ τὰ πάει. Τιμὴ, λέει, δὲν τοῦ δοῖσε ἀκόμα. Μιὰ πετιάρα τὴν ὁκὰ θὰν τοῦδινε. "Οχι περισσότερα, γιατί μαθὲς τί ἀξίζανε τὰ παλιοκουκουνάρια σ' αὐτόν. "Ο κομπάρzos ὅμως τᾶδελε νὰ τὰ ματαπολήσει σὺ θαποράκια ποῦ κἀνανε τ' ἀποστολικά ταξίδια, μιὰ ποῦ με τὸν πόλεμο τὸν Εὐρωπαϊκὸ δὲν ἐρχόντουσαν κάρθουνα και κόκ.

— "Α τὶ μὲς θὰ γίνουνε τὰ κουκουνάρια σου, δὲ θὰ γίνουνε χρυσάκι. "Αν θέλεις φέρε μου... Δέω νὰ καταπιστῶ τὴ δόξα. Τί λέτε κ' ἐσεῖς; ρώτησε ὁ Κοκκινιάς τοὺς δυὸ συχωριανούς του ποῦ τὸν ἀκούγανε.

— Μὴν τ' ἀγίνεις τὸ ἐμπόριο. Δύσκολοι καιροὶ τώρα. "Η πετιάρα—λίρα. Βάλ' ἐμπρός. Οἱ πεῦκοι σιενάουνε ἀπ' τὸ φόβο.

Τὴν ἄλλη μέρα — Σάββατο εἶτανε — μαθεύτηκε σὸ Πεικοδοῦνι πὼς ὁ Κῶτσος ἀγοράζει κουκουνάρια τρία λεφτὰ τὴν ὁκὰ. "Ολοι γελάσανε.

— Χαρά στὴν ἐπιχείρηση, εἶπανε περικοί.

— Στίτι δίπλατο θὰ χίσει και θὰν τὸ δῆτε, ἀπαντήσανε ἁλλοειδωρικά.

"Η Κυριακὴ ὅμως ποῦ βασίλευε βρῆκε σὸ κατὼρι τοῦ Κοκκινιά μαζεμένον σὲ λοφίσκο πετιακόσιες ὁκόδες κουκουνάρι, χλωρὸ, ἀνοιχτοπράσινο, πειρωμένο μὰ και γιομάτο χρυμὸς.

Τὰ χωριατόπαιδα ποῦ δὲν εἶχανε σχολεῖδ ξεχυθῆκανε ἀπ' τὴ Χαραγὴ σὸ δάσο. "Αρεθασμένοι ψηλά σὺ πράσινα φοντωμένα πεῦκα μαζεῦανε ἀδιάκοπα κουκουνάρια γιὰ τὸν Κοκκινιά. Αὐτὰ δὲν τὴν πήσανε ἀοτεία τὴν ἐπιχείρηση. Δεκάρες βλέπουνε σὰ χέρια τους, ὁ Κῶτσος ἐπλήρωνε ὅσα τοῦ πηγαίνανε, δέκα, εἰκοσι και πενήντα ὁκάδες ἀκόμα. Ναί, δεκάρες με τὸ βασιλῆ τὸ Γεώργιο ἀπάνου. Κ' ἡ μαρίδα τοῦ χωριοῦ ἀνέβαινε σὺ δέντρα, τοάκιζε τὰ πενκόκλαρα, τοακίζότανε κ' αὐτὴ, μὰ σὸ τέλος με γιομάτα τσουβάλια εἴρεχε σὸ χωριὸ φωνάζοντας :

— Καλὰ κουκουνάρια... Πάρτε κουκουνάρια γιὰ ἐπερωκεάνεια...

"Ο Κῶτσος χαρούμενος ζῆταζε ὅλη τὴν Κυριακὴ και πλήρωνε ἀδιάκοπα με τὴ σκέψη πὼς πάντα διακόδες ἔως τριακόδες δραχμὲς θὰ βγάιει ἀπ' αὐτὸ τὸ ἐμπόριο μιὰ και ὁ Θεὸς εἶτανε τόσο ὡπληχρος κ' ἡ γῆς ξεραμένη.

Μὲ τὸ ἡλιοβασιλεμα τοῦ φέσανε τὰ χωριατόπαιδα τὸ τελευταῖον φόβωμα. Ζύγισσε, πλήρωσε και τοὺς εἶπε :

— Βρε παιδιά, ἴσαμε τὴν ἄλλη Κυριακὴ, τ' ἀργότερο, θέλω νὰ μαζέψετε μαζωμένο ἴσαμε 5.000 ὁκάδες. "Αν πορεῖτε γρηγορότερα, τόσο τὸ καλότε-

ρο γιατί τὸ κουκουνάρι ἔχει φῆρα, πορεῖ παιδιά, ὅσο ξεραίνεται, τόσο τὸ χειρότερο γιὰ μένα. Γρήγορα μαζέψτε γιατί χάθηκε.

Σὲ λίγες μέρες ἡ οὐδὲ ἂν εἶχε συγκεντρωθεῖ. Τὸ κουκουνάρι ἀπὸ βραδὺς εἶχε φορτωθεῖ σὸ πέραμα. Τ' ἀμπάρι του γιομάτο. Περιέμενε τὴν αὔγῃ νὰ πάρει ὄρερας, νὰ φουσκώσει τὸ κόκκινο πανί, νὰ κόψει τὸ πέραμα τὴν πρώτη βόλτα.

Νύχτα ἀκόμα, με τὸ φανάρι ἀναμένο, κατέβηκε ὁ Κοκκινιάς με τὸν περαματῆ σὸ λιμάνι.

"Η θάλασσα δὲν εἶτανε ἀπάνεμη. Τὴν ὄργωνε ὁ ἀέρας και τὰ κύματα μ' ἀφρούς και βόγγους ποῦσανε σὸ μῶλο, ἔες και θέλανε νὰ ρίξουνε τὶς πέτρες γιὰ νὰ πάρουνε σ' ἀνοιχτὰ τὸ πέραμα. "Ο Κοκκινιάς φλωροκυτρίσε κοιτώντας τὴν ἀγριεμένη θάλασσα.

— "Ελα νὰ ξεμπουκάρουμε, τοῦ φώναξε ὁ Περαματῆς ποῦ πάσχιζε νὰ γλυτώσει τὸ πανί ἀπ' τὶς ἀπένεες τοῦ ξαριοῦ.

— Φοβάμαι τὸν καιρό, καπειτάν "Αργύρη.

— Τί φοβάσαι ! Πρίμα θὰ πάμε. Σάλτα μέσα !

"Ο Κοκκινιάς μ' ὅλο τὸ φόβο ποῦ εἶχε πήδησε σὸ πέραμα. Δὲν ἤθελε νὰ ταξιδέψει, μὰ πάλε συλλογιότανε πὼς ὁ κομπάρzos θὰ τὸν περιέμενε σήμερα. Δεττέρα πρωί, σὸν Πειραιά. "Ως τόσο ἔκανε τὸ σιαμὸ τὴν ἑταν φούσκωσε ὁ ἀέρας τὸ πανί και πέρανε τὶς πρώτες βόλτες σὸ λιμάνι.

Τὸ πέραμα εἰσιριβε δῶθε-κεῖθε, σὸν παιχνιδιάρικο γλαροπούλι, στεφανωμένο ἀπ' ἡφ' ἀφρό και τὸ κύμα. Μόλις ὅμως σιρίγανε τὴ μύτη και βγήκανε σ' ἀνοιχτὰ, μιὰ σοροκάδα δυνατὴ, ἄγρια, ματαμένη, ποῦ ἔκανε τὴ θάλασσα νὰ κρῖζει, ἄλογο ποῦ δὲν ἀκούει σὸ χαλινάρι, τίναξε τὸ πέραμα μ' ὅλο τὸ βάρος τῶν κουκουναριῶν σὸν καρδότσουγκλο.

"Ο Κοκκινιάς τὰ χρειάστηκε. Τὸ ἴδιο κ' ὁ Καπειτάν "Αργύρης.

— Βράζει !... Τρώει τὰ βράχια ἡ ἄτιμη !

— Τράβα νὰ δέσουμε κάθο στεριανά. Θὰ βοηλιάξουμε και θὰ χάσω τὸ πράμα, φώναζε τρομαγμένα ὁ Κοκκινιάς.

— Σὲ καλό σου ! Δάγκασε τὴ γλώσσα σου. Μὴν κακομελετᾷς σὸ πέλαγο, τ' ἀπάντησε ὁ Καπειτάν "Αργύρης. (Κουεττίο ! Θὰ πάμε πρίμα.)

"Η θάλασσα ὅμως, τ' ἀφραμένο κύμα, περτώντας μ' ὀρμὴ, πηδώντας πάνω ἀπ' τὸ πέραμα, εἴπαιρε πάντα κάτι ἀπ' τὸ λῶφο τῶν κουκουναριῶν. "Ο Κοκκινιάς περιέλυπος κοιτοῦσε τὰ κουκουνάρια ποῦ σὰ φελοὶ διχτυῶν πλέανε στὴν ἀπαιρωσιὰ τῆς θάλασσας.

— Πάνε τὰ κουκουνάρια, πάνε τὰ λεφτὰ μου, μοιρολοῦσε λυπημένα. Καί τ' ἀχόριαρο κύμα ἔκλεβε, κ' ὅλο εἴπαιρε μακρὰ τὴ γλεκειὰ του ἐλπίδα. Κι' ἔκλεινε τὰ μάτια του νὰ μὴ βλέπει. Μὰ ὁ λογι-σμός δοῦλενε. Τὰ μάτια τῆς ἀγωνίας ὁρθάνοιχτα. Κι' ἔβλεπε τὴ γῆ ξεραμένη, τὰ σπαρτὰ νὰ ρέγουνε σὸ χῶμα πρωτοῦ πάρουνε μιὰ σπιθαμὴ, τὰ γιδοπρόβατα νὰ μονογκρίζουνε σὸν τὰ κύματα, κνηγνημένα κ' αὐτὰ ποῖς ξέρει ἀπὸ ποῖα κακὴ σοροκάδα.

"Εἰσι με χίλια δάσανα και χίλια χιτυποκάρδια τὰ γόνατά του. Καί τὰ χέρια του πιότερο τρέμανε

τά γόνατά του. Καί τὰ χέρια του πιότερο τρέμανε στήν πλάσιγγα. Ζυγίσανε τὰ κοινονάρια καί βρήκανε μόνον δυὸ χιλιάδες ὀκάδες. Τρεῖς μετρημένες χιλιάδες εἶχε πάρει ἡ θάλασσα γιὰ νὰ γαλήνευει.

Ἀπὸ ἐφ'τά λεπτὰ τὴν ὁκτ', ἑκατὸ σαράντα δραχμὲς τοῦδωσε ὁ κουμπάρος του γιὰ τὶς δυὸ χιλιάδες ὀκάδες. Ἀπὸ τρεῖς λεπτὰ πούχε πληρώσει τὶς πέντε χιλιάδες, ἔχανε καὶ καὶ ἀπὸ τὴν τσέπη του.

— Μὲ φάγατε οἱ χωριανοὶ μου μὲ τὶς γλωσσοφαιγνῆδες τους, Καπετὰν-Ἀργύρη, εἶπε κοινῶντας περὶ ἅπαντα τὸ κεφάλι του. Σπύι θάλασσα θὰ χύσω!... Χυ! Νά, τώρα σὺς τόσες μου δυστυχίες κι ἄλλη. Χάνω κ' εἴκοσι δραχμὲς ἀπὸ δικὰ μου!..

— Μὴ σκελετίζεσαι, Κῶισο μου. Τάχει τὸ ἐμπόριο αὐτά, τ' ἀπάντησε φιλοσοφικὰ ὁ Καπετὰν-Ἀργύρης, παίρνοντάς του μὲ τρόπο τὸ δεκάριον γιὰ τὸ ταξίδι!

ΠΑΝΟΣ Α. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΚΟΚΚΙΝΑ ΦΥΛΛΑ

Η ΗΘΙΚΗ ΤΟΥ ΘΕΟΥ

Γνώρισα ἕναν πλάτανο πὸν εἶχε πάρει γυναῖκα του μὲ δροσερὴν πικροδάφνη.

Καὶ μιὰν ἀνῆλ τὸν Μάη, καθὼς περνοῦσα, εἶδα σὶα λουλούδια τῆς δάφνης, νὰ λαμπρίζοντε καὶ σπαιλαγματιὰς ὅμοιες μὲ δάκρυα. Κι' εἶδα τὸν πλάτανο πὸν ἀκόμα κοιμότανε μ' ἀνοιγμένα χέρια, κι' ἦσαν δευτὸ τὸ κορμί του, καὶ τραχὺ καὶ γεμάτο ρόζους.

Καὶ καθὼς μὲ εἶδε ἡ δαιμονόλα, δίπλα του, πὸν τοὺς κοιτάζα— μιὰ τ' ἀνθία τῆς καὶ μιὰ τὸ γερὸ κορμί τοῦ πλάτανου,— κοκκίνισε κι' ἔσκυψε ἔτσι πορφυρὰ τὸ κεφάλι τῆς, πὸν ντροπάρικα κι' ἔφυγα.

Καὶ καθὼς πῆγαινα, συλλογιζόμουν, ὅλο τὸ δρόμο, τὸν κοιμώμενον πλάτανο καὶ τὴν δακρυομένη δαιμονόλα. Κι' ἐνῶθα σὰ νὰ ἦσαν τὸ κεφάλι μου γεμάτο νήματα μπλεγμένα καὶ μπερδεμένα μαλλιά κουδάρια.

Κοῖμα, ἔλεγα, δὲν τὸν ἀγαπᾷ τὸν πλάτανο— μεγάλο κοῖμα! Γιατί εἶδα τ' ἀνθία τῆς νοτισμένα μὲ τὶς δροσοσταλίδες τῆς δυστυχίας... μὰ ἡ γῆ πὸν τὴν ποτίζει, κι' ὁ ἥλιος πὸν τὴν ἀνασταίνει, καὶ τὰ γέροντα πὸν τὴν φιλεῖ, τῆς λένε: «Πρέπει νὰ ζεῖς καὶ πρέπει νὰ ζεῖς χαρούμενη» — γιὰ αὐτὴ εἶναι ἡ ἠθικὴ τῆς γῆς καὶ τοῦ ἡλίου καὶ τοῦ ἀέρα.

Καὶ κοῖμα, ἔλεγα, πὸν δὲν τὸν ἀγαπᾷ τὸν πλάτανο — μεγάλο κοῖμα! Γιατί ἂν τὸν παρατήσοι, ὁ πλάτανος θὰ μαρμαρῇ ἀπὸ τὴν θλίψη καὶ θὰ ξεραθῇ ἀπὸ τὴν ἀπελπισία—καὶ κανένας δὲν πρέπει νὰ σκοτώνει ἐκεῖνον πὸν βγάζει τὴν καρδιά του καὶ τοῦ τὴν χαρίζει — γιὰ αὐτὴ εἶναι ἡ ἠθικὴ τοῦ Ἀνθρώπου, πὸν δίχως αὐτὴν δὲ γκρεμιστεῖ ὁλόκληρο τὸ ὅραϊο παλάτι τῆς ἀγάπης.

Καὶ μεγάλο κοῖμα, ἔλεγα, πὸν δὲν τὸν ἀγαπᾷ τὸν πλάτανο — πολὺ μεγάλο κοῖμα! Γιατί ἂν φιληθῇ μὲ τὸ ῥαβδόν, λιγερὸ καὶ ριὸ πλάταν, πὸν βλέπει ἀντίκρου τῆς, καὶ κρατᾷ μυστικὸ τὴν

ἀγάπῃ τῆς, τὸ ψέμα θὰ λερώσει τὰνθάκια τῆς καὶ ὁ φόβος θὰ τὴν ἡλωμένει — καὶ κανεὶς δὲν πρέπει νὰ γίνεται ποτε ἄσκημος — γιὰ αὐτὴ εἶναι ἡ ἠθικὴ τῆς ὁμορφιάς πὸν κάνει τὴ ζωὴ προτιμότερη ἀπὸ τὸ θάνατο.

Καὶ καθὼς πῆγαινα πικραίνοντα πὸν ἡ ἀλήθεια δὲν μπορεῖ νὰ δείχνει τὸ κορμί τῆς γυναικός, καὶ διπλὰ πικραίνοντα πὸν οἱ δάφνες καὶ τὰ πλάτανα κι' ὅλα τ' ἄλλα παιδιὰ τῆς γῆς δὲν μποροῦν νὰ ζήσουν δίχως νὰ σκοτώσουν ἢ νὰ σκοτωθῶν ἢ νὰ γίνουν ἄσκημοι.

Καὶ δὲν μποροῦσα νὰ καταλάβω πὺς εἶναι δευτὸ νάνακατεῦν οἱ φρόνιμοι κι' οἱ γνωστοὶ ἐκεῖνο τὸ πολυπρόσωπο κι' αἰνιγματώδικο καὶ θεῖο πρόμα, πὸν τὸ λέμε τιμὴ, μέσα στὴ δυστυχία ὅλων ἐκείνων πὸν δὲν μποροῦν νὰ ζήσουν δίχως νὰ σκοτωθῶν, ἢ νὰ σκοτώσουν ἢ νὰ γίνουν ἄσκημοι.

Κι' ἔλεγα πὺς κάποια ἄλλη ἀγάπη θὰ μποροῦσε νὰ δένει καὶ νὰ λευτερώσει τοὺς ἀνθρώπους ἀναμεταξύ τους. Δίχως νὰ ποδοπατοῦνε τὶς τρεῖς ἠθικὰς. πὸν κι' οἱ τρεῖς οὐκ ἔχουσιν τὸν Ἡθικὸν καὶ τὸ Θεοῦ. πὸν εἶναι κι' ὅλας κι' ἡ Τιμὴ τοῦ Θεοῦ.

Κι' ἤθελα νᾶδειγνυ κάτω σὶθ. θάλασσα καὶ νὰ τοαυνοδοῦσα τὸ τοαυνοῦδι τοῦ τοελοῦ. πὸν σκοτώσει τὸ λογικὸ του γιὰ νὰ γαλήσει περισσότερο τὴ ζωὴ.

Κ. ΚΑΡΘΑΙΟΣ

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΚΙ' ΑΛΛΟΣ ΑΠ' ΤΗΝ ΚΩ

Ἐνας μπακάλ—μπασης μιλεῖ γιὰ τὴ φιλολογία μὲ τρόπο πὸν θὰ δικαστεῖ ἐπὶ ἀσχροκερδεῖα

ΣΤΟΝ ΙΔΙΟ

Μπακάλης καὶ Μπακάλμπασης ποιοῦν μπακαλικά ὁ ἕνας ρόζι καὶ λοιπὰ κ' ὁ ἄλλος ... κοτικὰ.

ΚΑΙ ΤΡΙΤΟ

Μπακάλμπασης ἐλληνοῖσι σημαίνει, οὐν τοῖς ἄλλοις, δχι μονάχα κοτικὸς, μα καὶ ἀρχιμπακάλης.

ΠΙΚΡΑΓΚΑΘΗΣ

ΕΙΣ ΠΕΙΡΑΙΩΤΑΣ

Διὰ τὴν ἑκατοστατηριὰ—ἀντὶ στεφάνου

Ἀντὶ ἐμνηρικῶν ὁματίων
παντός προγονικοῦ μας κλέους
στὸν τάφον τοῦ Θεμιστοκλέους
ἐκτίσατε ἀποθήκην λιπασμάτων.

ΔΟΝ—ΠΑΣΚΟΥΛΑΣ

ΜΙΑ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΣΑ

Φεύγει γιὰ τὸ Παρίσι, γιὰ νὰ μᾶς ξαναγορίσῃ ἑστειρὰ ἀπὸ δυὸ χρόνια, τελειοποιημένη καὶ στὴ θεατρικὴ Τέχνη, ἡ καλλιτέχνης τοῦ τραγονδιοῦ καὶ μαθήτρια τῆς Caron δεοποιήσα Φωτεινὴ Σκαρμαγκᾶ, πὸν μὲ τὶς δυὸ συναντίες τῆς, τὸν περασμένο χειμῶνα, ἔκαμε τόσην ἐντύπωση στὸν καλλιτεχνικὸ κόσμο τῆς Ἀθήνας.